

II. ANALYTICKÁ ČÁST

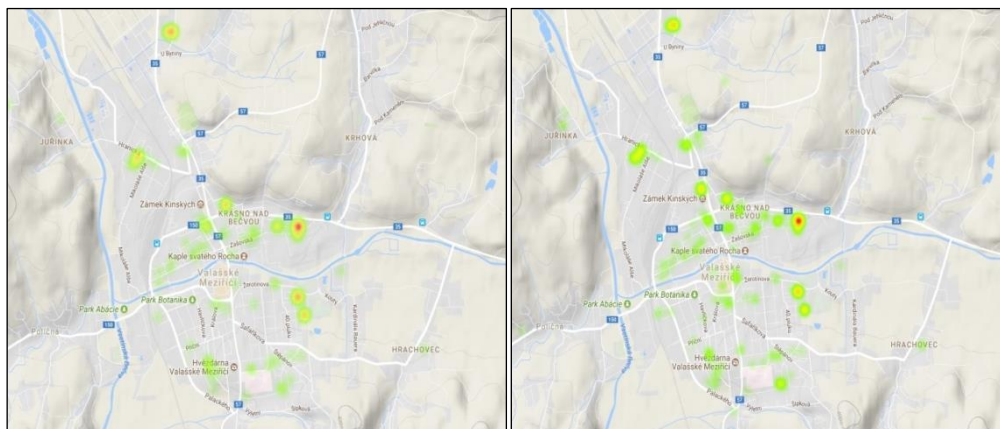
Typologie místních lokalit

Souhrnná analýza sociálně vyloučených lokalit (GAC 2015), známá jako Gabalova zpráva, uvádí 3 vyloučené lokality v obci - bytový dům na Zašovské 776, ubytovnu „Kasárna“ v ulici Železničního vojska 1369 a v té době již neexistující holobyty v unimobuňkách na ulici M. Alše. Počet zdejších obyvatel odhadovala na 420 – 635 sociálně vyloučených osob.

S využitím pracovní typologie lokalit (ASZ), ve zkratce rozlišující typ vlastnictví, velikost místa a intenzitu sociálního vyloučení, je možné klasifikovat inkriminovaná místa ve Valašském Meziříčí jako většinově izolované (konkrétní) bytové domy s výjimkou lokality Schlattauerova, kde hovoříme spíše o skupině domů. V případě objektů na adrese Jičínská 156 a ubytovny „Kasárna“ na ulici Železničního vojska 1369 je definujeme jako sociálně vyloučené bytové domy – v prvním případě na základě převládající skladby obyvatel romského etnika a současně mírně zhoršeného stavebně-technického stavu (vlhko, vysoké účty za topení v sezóně). V druhém případě jde o ubytovnu s kapacitou cca 80 pokojů, ubytovávající jak příjemce dávek HN, tak rodiny s dětmi. Podstatným rozdílem je tu ovšem vlastník – v prvním případě město, v druhém soukromý majitel. Zašovskou 776 považujeme za bytový dům s vyšším podílem sociálně vyloučených bytů (domácností) – nelze hovořit o homogenním sociálním vyloučení, ovšem na základě dostupných statistických údajů je míra koncentrace indikátorů sociálního vyloučení (např. nezaměstnanost, zadlužení, nebo počet příjemců dávek HN) na této adrese i několikanásobně vyšší, než v jiných částech města. Městské byty v ulici Schlattauerova 538 – 542; 577 lze jako jediné označit za „lokalitu“, protože jde o skupinu bytových domů. Ani zde však není míra sociálního znevýhodnění a vyloučení homogenní a netýká se všech zdejších obyvatel, ale váže se na konkrétní domácnosti. Proto i zde hovoříme o vyšším podílu sociálně znevýhodněných a vyloučených bytů. (zdroj: Vstupní analýza Valašského Meziříčí, ASZ 2018)

Podoba sociálního znevýhodnění a vyloučení

Za základní indikátor chudoby lze využít informaci o počtu příjemců dávek hmotné nouze, jejich územní distribuci zachycuje následující mapa č. 2. V průměru byla ve sledovaném období dávka PnŽ každoměsíčně vyplacena 385 osobám. Dávka DnB byla v průměru vyplácena 218 dospělým osobám, domácnostem se 145 dětmi.

Mapa č.2 - Koncentrace Doplatku na bydlení (vlevo) a Příspěvku na živobytí (vpravo) Zdroj: KoP ÚP

Adresy příjemců obou dávek se víceméně shodují – mezi dominantními adresnými body jsou především městské byty (Zašovská 776, Jičínská 156, Schlattauerova 538-542; 577), ubytovny (Bynina 188, Železničního vojska 1369, Zašovská 71, Zašovská 461), sociální služby (azylový dům, noclehárna/denní centrum, dům na půl cesty), penziony pro seniory (J.K.Tyla 418, 1412 a Tolstého 1138) a některé soukromé adresy (ulice Luční, Křižná).

Bezdomovectví

Častější přítomnost osob bez domova/bez přístřeší je citlivě vnímaným problémem města. Dílem je tento stav přisuzován železničnímu dopravnímu uzlu, který dělá z Valašského Meziříčí potenciálně dostupnou a atraktivní destinaci. Obdobně může hrát roli v koncentraci osob bez domova i přítomnost velkých podniků a relativní dostatek pracovních příležitostí, v minulosti přítomná vojenská posádka, nebo kulturně společenská tradice Valašského Meziříčí, jako nad-regionálního centra.

Shrnutí

Je zřejmé, že ne všechny osoby pobírající dávky hmotné nouze (doplatek na bydlení, příspěvek na živobytí, dávky mimořádné okamžité pomoci) lze paušálně označit za sociálně vyloučené, přesto lze odhadnout míru sociálního vyloučení na cca 500 – 700 osob.

Představa o míře nikoliv lokálního bezdomovectví umocněné kvalitními dostupnými službami je zkreslená – ¾ osob bez domova pocházejí nejdále ze Zlínského kraje, ½ má trvalé bydliště v ORP VM. Valašské Meziříčí navíc sousedí s Moravskoslezským krajem, což částečně vysvětluje vyšší zastoupení osob z tohoto kraje mezi lidmi bez domova.

V domácnostech příjemců příspěvku na živobytí bylo ve sledovaném období 252 dětí a 26 invalidních, nebo starobních důchodců. V domácnostech příjemců doplatku na bydlení bylo 145 dětí. Tyto domácnosti se mohou překrývat (a do značné míry se reálně překrývají).

Přehled poskytovatelů sociálních služeb pracujících s CS

Ve Valašském Meziříčí jsou hlavními poskytovateli služeb (nejen pro cílovou skupinu sociálně znevýhodněných a vyloučených) především Charita Valašské Meziříčí, Diakonie ČCE – středisko Valašské Meziříčí. Sociální práci dále zajišťuje i město Valašské Meziříčí skrze Odbor sociálních věcí. Mimo to pokrývá Valašské Meziříčí řada poskytovatelů sídlících v nedalekém Vsetíně, především Agarta o.s. poskytující terénní program zaměřený na osoby se závislostí⁴, nebo zlínské Argo – společnost dobré vůle z.s. realizující terénní program pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Spektrum doplňuje spolek Pod Křídly, provozující ve Valašském Meziříčí vedle občanské/dluhové poradny i 4 domy na půl cesty.

Sociální služby jsou ve Valašském Meziříčí koordinovány v rámci Komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko. První komunitní plán sociálních a souvisejících služeb byl zpracován pro léta 2008-2010 pro město Valašské Meziříčí. První komunitní plán sociálních služeb v rámci mikroregionu pokrývá roky 2012-2017. Plánování probíhá v 6 tematických skupinách: Senioři; Lidé se zdravotním postižením; Rodina, děti a mládež; Lidé v krizi a nouzi; Prevence sociopatologických jevů a Podpora zdraví. V současnosti je zpracovaný aktualizovaný plán na roky 2018 – 2020⁵. Panuje shoda na širokém zastoupení sociálních služeb a možnost obrátit se/využít dostupné možnosti asistence.

⁴ Viz kapitola Bezpečnost

⁵ http://www.valasskemezirici.cz/assets/File.ashx?id_org=17636&id_dokumenty=33009

Následuje výčet relevantních sociálních služeb a jejich základních charakteristik:

Poskytovatel	Zařízení / činnost / služba	Typ sociální služby
Agarta z. s	Terénní programy Agarta	Služba určená pro osoby ohrožené závislosti nebo závislým na návykových látkách.
Argo Společnost dobré vůle Zlín z.s.Argo	Terénní programy Argo	Služba je určena dospělým osobám sociálně, společensky a kulturně vyloučeným, nebo vyloučením ohroženým osobám, zejména Romům bez omezení věku; sekundární CS jsou děti.
Charita Valašské Meziříčí	Centrum Amika	Sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním.
	Denní centrum	Pomoc při řešení nepříznivé životní situace osob bez přístřeší.
	Azylový dům pro matky s dětmi	Pobytová služba pro ženy a matky s dětmi - řešení akutní bytové krize.
	Noclehárna	Pro muže a ženy bez domova.
	Sociální rehabilitace ATTA	Sociální práce s lidmi v nepříznivé sociální situaci.
	Centrum osobní asistence	Slouží pro pomoc lidem se zdravotním postižením kompenzovat jejich znevýhodnění tak, aby se mohli v co největší míře zapojovat do běžného života.
	Terénní služba Domino	Úkolem terénní služby je kontaktovat osoby bez přístřeší, za účelem nabídnutí řešení jejich sociální situace prostřednictvím poradenství a nabídky jiných služeb.
	Klub Zeferino	Sociálně-výchovná činnost a péče o předškolní a školní romské děti.
	SASanky - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Cílem je aktivizace rodin s nezaopatřenými dětmi, v situaci, kdy není v možnostech, schopnostech, dovednostech a postojích rodiny samostatně plnit své základní funkce.
Diakonie ČCE - středisko ve Valašském Meziříčí	Zastávka - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	Cílem je posílit kompetence uživatelů služby při řešení problémů, zdravé komunikace, k trávení volného času, interpersonální, sociální a občanské kompetence.
	Denní stacionář	Posláním denního stacionáře je umožnit seniorům, kteří potřebují pravidelnou pomoc jiného člověka, trávit den v kontaktu s jinými lidmi v podnětném prostředí přizpůsobeném jejich potřebám.
	Osobní asistence	Pomoc dospělým lidem se zdravotním postižením, aby mohli žít běžným způsobem života.
	Ošetrovatelská služba	Služba zajišťuje, aby mohli zůstat v domácím prostředí ve chvílích, kdy jejich zdravotní stav vyžaduje odbornou ošetrovatelskou péči, kterou si nejsou schopni zajistit ambulantně.
	Ošetrovatelská služba - domácí paliativní péče	Domácí paliativní péče je poskytována v rámci ošetrovatelské služby ve spolupráci s odbornými pracovníky hospice Citadela.

	Pečovatelská služba	Pomoc seniorům a dospělým lidem se zdravotním postižením, aby mohli žít ve svém domácím prostředí.
	Podpora samostatného bydlení	Cílem je pomáhat lidem s duševním onemocněním zvládat nároky vlastního bydlení i těžkosti svého onemocnění.
Diakonie ČCE - hospic Citadela	Domovy pro seniory	Umožňuje vytvořit takové podmínky pro zdravotně znevýhodněné seniory, které jim umožní zůstat v kontaktu se společností, popřípadě klidné dožití.
	Domovy se zvláštním režimem	Jsou určeny pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění, stařecké demence, Alzheimerovy choroby apod.
	Specializovaná paliativní péče - odlehčovací služby	Poskytování specializované hospicové paliativní péče osobám v terminálních a preterminálních stádiích onemocnění.
Rodinné, komunitní a vzdělávací centrum Emcéčko	Rodinné centrum	Rodinné centrum poskytuje základní individuální poradenství pro rodiny s dětmi, odborné poradenství pro rodiny s dětmi.
	Antidiskriminační poradna	Vysvětluje ideu rovnosti a antidiskriminace.
	Miniškola Emcéčko	1 třída pro 15 dětí ve věku od 1 do 3 let. Nabízí psychomotorické, hudební, pohybové a výtvarné aktivity individuální přístup k dětem.
Město Valašské Meziříčí	Terénní sociální práce	Terénní sociální práce pro osoby starší 15ti let, které se nacházejí v obtížné životní situaci, nebo jim tato situace hrozí.
Spolek Pod Křídly	Domy na půl cesty "Pod křídly"	Pobytová služba pro mladé lidi opouštějící ústavní výchovu, pěstounskou rodinu, nebo ze sociálně znevýhodněného prostředí.
	Občanská poradna pod křídly	Poskytuje poradenství lidem od 18 let věku, kteří se na ni obrátí z důvodu nepříznivé sociální situace, nebo jim taková situace hrozí a nedokáží ji řešit vlastními silami.

(zdroj: Vstupní analýza Valašského Meziříčí, ASZ 2018)

Analýza problémů a jejich příčin

Kvalitativní část analýzy problémů a jejich příčin probíhala na pracovních skupinách pomocí metody logického rámce, tzv. „stromování“. Byl vytvořen strom problémů a jejich příčin, strom dopadů, strom cílů a řešení. Následně z těchto „stromů“ byly vytvořeny obecné strategie intervence, které reflektovaly priority vzešlé z hlasování členů pracovních skupin o zásadních problémech ve městě.

Problémy a jejich příčiny byly pracovní skupinou analyzovány z hlediska cílové skupiny, z hlediska majitelů aktiv (tzn. hybatelů změn) a z hlediska lokální úrovně. V následujících kapitolách budeme analýzu problémů a jejich příčin představovat vždy v rámci konkrétní tematické oblasti: Bydlení, Zaměstnanost, Rodina a zdraví, Prevence a bezpečnost. Každou tematickou oblast předchází souhrn údajů z výzkumu, který v březnu 2018 zpracovala Agentura pro sociální začleňování s názvem „Vstupní analýza Valašského Meziříčí“ (dále jen Vstupní analýza).

Oblast Bydlení

Podle SDLB 2011 bylo ve městě Valašské Meziříčí celkem 11 529 bytů, z čehož bylo 10 488 obydlených (91%). Zbývajících 9% (1041) neobydlených bytů připadá na objekty využívané k rekreaci, se složitou/nejasnou vlastnickou strukturou, v exekuci, v probíhající rekonstrukci či byty neobyvatelné. Průměrné nájemné přepočtené na m² se pohybuje pod hranicí 100,- Kč. Nejvíce osob žilo v jedno a dvoučlenných domácnostech, v bytech o třech či čtyřech místnostech. Naproti tomu domácností o pěti a více členech, obývaly jednu či dvě místnosti.

Město je vlastníkem 420 bytových jednotek soustředěných na 9 adresách. Stávající kapacity jsou zaměřeny především na sociálně slabé občany, kteří se koncentrují především na adresách Zašovská 776, Schlattauerova 538, 539, 540, 541, 542 a 577 a Jičínská 156, kde je k dispozici 211 bytů. Další cílovou skupinou jsou senioři a lidé se sníženou soběstačností, kterým je k dispozici 161 bytů na adresách J. K. Tyla č. p. 418, 1412 a Tolstého č. p. 1138. Zbývajících 48 bytů se nachází na adresách Václavkova 817, 818, 819, 820 a 821, Pod Oborou 860, Pospíšilova 70 a Náměstí 73. Zbývajících kapacity na adresách Václavkova a Pod Oborou jsou obsazeny nájemníky, kteří ve většině mají uzavřenou smlouvu na dobu neurčitou a byty se uvolňují velice zřídka. Nájemné je v městských bytech stanoveno na necelých 65,- Kč/m².

Proces přidělování bytů se řídí dokumenty Pravidla pro pronájem bytů v penziencech upravující nakládání s byty pro seniory a dále Pravidla pro pronájem bytů v bytových domech ve vlastnictví města Valašské Meziříčí. Základními podmínkami v obou kategoriích jsou trvalý pobyt žadatele na území města Valašské Meziříčí a bezdlužnost vůči městu, včetně bezdlužnosti dalších členů posuzované domácnosti. Na byty v penziencech se dále váže podmínka věku potřebného pro nárok na starobní důchod, bez nutnosti přiznání starobního důchodu. Ve výjimečných případech lze do seznamu zařadit i žadatele nesplňující stanovené podmínky, o čemž rozhoduje Rada města na doporučení bytové komise. Od roku 2015 je v městských bytech uzavírána nájemní smlouva s rozhodčí doložkou, stanovující postup řešení sporu mezi majitelem a nájemcem pomocí rozhodce.

Nelze v oblasti bydlení opomenout ubytovny, které díky tlakům trhu a poptávce po pracovní síle vytlačují osoby pobírající sociální dávky/dávky hmotné nouze, rodiny s dětmi atd. Těmto skupinám je nedostupné jiné, než městské bydlení, kde je základní podmínkou bezdlužnost vůči městu a trvalé bydliště. Z celkového počtu 9 ubytovacích zařízení se schváleným řádem jich však většina již neubytovává nájemníky pobírající dávky hmotné nouze a orientuje se na dělníky - zaměstnance místních provozů, případně agenturní pracovníky. (zdroj: Vstupní analýza).

Analýza problémů a jejich příčin

Pro oblast bydlení byl pracovní skupinou určen jako hlavní (jádrový) problém: **Nedostatečné kapacity (standardního, dostupného) bydlení pro cílovou skupinu.**

Cílovou skupinou označujeme osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené. Na pracovních skupinách došlo k podrobné strukturaci konkrétních cílových skupin oblasti bydlení na osoby v bytové nouzi, tzn. osoby bez domova, osoby žijící v nestandardním bydlení a na ubytovnách, osoby žijící v krátkodobém bydlení, osoby využívající pobytové sociální služby. Dále jsme do CS zahrnuli osoby nesplňující podmínky pro získání obecního bydlení, osoby opouštějící ústavní výchovu, osoby v obtížné životní situaci například nízkopříjmové rodiny, rodiny neúplné nebo rodiny s kumulovanými znevýhodněními. Na jednáních pracovních skupin zaznívala potřeba zaměřit se také na osoby se zdravotním znevýhodněním nebo seniory – pro potřeby KPSVL nejsou senioři a osoby se zdravotním znevýhodněním primární cílovou skupinou, nicméně nelze opomenout, že i tyto cílové skupiny jsou ohroženy sociálním vyloučením a chudobou.

Hlavní problémy z hlediska cílové skupiny

Na straně cílové skupiny byly definovány problémy související s nedostatečnými kompetencemi k bydlení. Ty se projevují v nízké schopnosti dodržovat pravidla související s nájemním vztahem, v nedostatečné péči o bydlení (byt) nebo neschopnosti finančně pokrýt standardní bydlení. Příčinou nízkých kompetencí či jejich ztráty jsou viděny v dlouhodobém nestandardním bydlení cílové skupiny nebo v neznalosti CS jak řešit životní krizové situace. Problémy byly viděny v oblasti finanční a dluhové situace CS. Trvale nízké příjmy, nezaměstnanost nebo zadluženost CS byly určeny jako další bariéry v přístupu ke standardnímu bydlení. Na jednání pracovní skupiny došlo ke shodě na tom, že CS chybí podpora k samostatnému bydlení a to v důsledku vyčerpání stávajících zdrojů (vyčerpání zdrojů podpory v rodině, finančních zdrojů CS, nebo zdrojů, které nabízí sociální služby a další související služby) a to například v důsledku pozdního řešení obtížné či již výše zmiňované krizové situace. Příčina byla viděna v nemožnosti využít podpory rodiny či komunity a to v důsledku toho, že není v okolí pozitivní zdroj podpory, případně dostupný systém podpory ve městě nedostatečně flexibilně reaguje na potřeby CS, protože dochází ke kumulaci hendikepů, na které aktuální formy pomoci ve městě nejsou připraveny. CS také nesplňuje podmínky pro přidělení městského bydlení, což dále ztěžuje její přístup ke standardnímu bydlení ve městě.

Hlavní problémy z hlediska majitelů aktiv (tzn. hybatelů změny)

Za majitele aktiv pro oblast bydlení považujeme ty, kteří mohou standardní dostupné bydlení poskytnout a těmi jsou město, jako vlastník bytového fondu obce a soukromí pronajímatelé bytů. Do hybatelů změny nezahrnujeme majitele ubytoven ve městě.

Hlavní problém byl definován jako nedůvěra majitelů bytů pronajímat byty cílové skupině. Na straně majitelů aktiv jsou příčinou předsudky a stereotypy, které přechází ve stigmatizaci a diskriminaci cílové skupiny v přístupu k bydlení. Na druhé straně jsou to obavy, které se konkrétně týkají obav z neplacení nájemného, obav z narušení sousedských vztahů mezi novým nájemníkem a jeho sousedy, dále obav rušení nočního klidu. Obavy vycházejí buď z vlastní zkušenosti při pronajímání bydlení CS, nebo ze zkušenosti přenesené. Díky situaci na trhu s bydlením ve městě, kdy poptávka po bydlení převyšuje nabídku, dochází k tomu, že majitelé aktiv (zejména v oblasti soukromého nájemního bydlení) dávají dle zkušenosti místních aktérů, přednost poskytnutí bydlení lidem mimo CS.

Hlavní problémy z hlediska lokálních aktérů

Za lokální aktéry v oblasti bydlení považujeme město v roli realizátora lokální politiky bydlení, dále poskytovatele sociálních služeb nebo další organizace působící v oblasti sociálního začleňování, úřad práce a další.

Z pohledu lokálního je problémem nevhodné rozmístění městských bytů. Nevhodnost je definována z pohledu koncentrace cílové skupiny na jednom místě a chování, které může zasáhnout stávající obyvatele nebo naopak negativně ovlivnit nově příchozí nájemníky. Na jednání pracovní skupiny došlo k reflexi také z pohledu technické stránky věci, kdy městu chybí zdroje pro změnu dispozic bytů, jelikož ve městě existují domy o velké kapacitě bytů, což ztěžuje možná řešení. Další příčina byla spatřována v důsledcích, které si město nese z minulosti (ať už se jedná o privatizaci, která přispěla k aktuálnímu rozmístění městských bytů) nebo uvědomování si tématu sociálního bydlení, jako tématu, které není prioritou pro lokální politiku. Další příčinou je také to, že řešení jsou náročná na zdroje, ať už finanční, personální nebo časové. Z výše uvedených důvodů nedochází ke koncepčnímu řešení problematiky sociálního bydlení.

Další příčiny jádrového problému byly definovány v nízké koordinaci mezi lokálními aktéry a také v nízkém zapojení CS do řešení. Vyšší náročnost na koordinaci řešení byla reflektována v kontextu aktuálně realizovaných změn města v přístupu k problematice bydlení CS. Dalším problémem na lokální úrovni byl definován problém dluhů, které vznikají CS v souvislosti s bydlením v obecních bytech a právě již výše uvedenými příčinami na straně CS.

Oblast Prevence a bezpečnost

Přestože Zlínský kraj zaujímá v celorepublikovém srovnání jednu z nejnižších příček v nápadu trestné činnosti, Valašské Meziříčí naopak stojí na předních příčkách v rámci kraje, což je dááno do souvislosti s jeho polohou na dopravním uzlu, společně s vyšším počtem ubytoven ubytovávajících pracovní sílu zdejších provozů. Přesto se počet trestných činů udržel v roce 2016, i přes meziroční nárůst, na úrovni dlouhodobého minima. Meziroční nárůst zaznamenaly především přestupky proti majetku a na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, v absolutních číslech však nejde o mnoho případů.

Za rizikové skupiny byly v kontextu bezpečnosti (resp. častějšího nápadu přestupkové a trestné činnosti) definovány osoby bez domova, uživatelé návykových látek a děti a mládež – specificky pak děti a mládež z rodin ze sociálně vyloučených lokalit a z rodin ohrožených sociálním vyloučením. Podle kvalifikovaného odhadu se navíc až 90% přestupků páchaných mladistvými (vandalismus, výtržnictví, rušení nočního klidu atd.) odehrává pod vlivem alkoholu. Zaznamenaná recidiva trestné činnosti se také zvýšila o cca 17%. Dále je registrován relativní nárůst počtu pachatelů ve sledovaných oblastech, kdy především u dětí a mládeže je tento nárůst vnímán velmi citlivě.

Na vnímaném pocitu ne/bezpečí se největší měrou podílí přítomnost (lokální koncentrace) osob bez domova a/nebo pod vlivem alkoholu a návykových látek, případně hloučky výrazně se projevujících osob, často Romů a dětí/mládeže ve věku 12-14 let. Místní lokalizace těchto více rizikově vnímaných míst je zachycená na pocitové mapě bezpečí, kterou si město nechalo zpracovat v rámci projektu Zdravé město.

Závislosti a zneužívání návykových látek jsou lokálně velmi aktuálním tématem. Ačkoliv se podle statistik realizátora výměnného (harm-reduction) programu Agarta koncentrace klientů meziročně příliš dramaticky neliší, počet vydaných a přijatých injekčních setů se mezi lety 2012 – 2016 více než ztrojnásobil. Místní drogová scéna se dynamicky mění, situace aktuálně podle expertů není na tak dramatické úrovni, jako před několika málo lety, zůstává však stále značně nad průměrem okolních měst a zhruba 70% podíl všech kontaktů a vyměněných setů z regionu připadá na Valašské Meziříčí. Jako další riziková skupina byla definována neorganizovaná mládež ve věku 12 – 14 (16) let, která tráví čas venku a je náchylná k rizikovým aktivitám, např. přestupkové činnosti, drobným krádežím a užívání návykových látek (Zdroj: Vstupní analýza)

Analýza problémů a jejich příčin

Pro oblast prevence a bezpečnost byl členy pracovní skupiny určen jako hlavní (jádrový) problém: **Vyšší míra ohrožení (vnitřní, vnější) CS**, kdy cílová skupina ohrožuje svým rizikovým chováním své okolí a zároveň její jednání ohrožuje také ji samotnou (například u drogové závislosti důsledky lze vidět nejen v negativních zdravotních a sociálních rizicích pro osoby závislé, ale také pro jejich okolí).

Cílovou skupinou označujeme osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené. Na jednáních pracovních skupin došlo k podrobné strukturaci konkrétních cílových skupin na osoby: děti a mládež ohroženou závislostním chováním, a osoby závislé na návykových látkách (včetně osob s přidruženou psychiatrickou diagnózou), dále na osoby dopouštějící se protiprávního jednání a mládež páchající drobnou kriminalitu, osoby po výkonu trestu (VTOS), osoby v bytové nouzi, ohrožené rodiny s dětmi a v rámci této skupiny jsme se zaměřili na děti a mládež vyrůstající v podmínkách rodin, které selhávají ve svých přirozených funkcích. Některé problémy se proto překrývaly s problémy definovanými na pracovní skupině Rodina a zdraví. V rámci oblasti prevence a bezpečnost jsme se zaměřovali na problémy, které jsou více důsledkem života dětí a mládeže, která vyrůstá v rodinách neplnících své přirozené funkce.

Hlavní problémy z hlediska cílové skupiny

Na straně cílové skupiny byly definovány problémy související kriminalitou, delikvencí a vandalismem. Ohrožení CS je spatřováno v užívání návykových látek a závislostním chování. Alkohol, nealkoholové drogy a nadužívání moderních komunikačních technologií byly také příčinami výše uvedených problémů. Příčiny závislostního jednání CS problémů byly viděny v nízkých znalostních kapacitách na straně rodin, kdy rodiče nemají informace, které by jim pomohly rozpoznat signály rizikového chování u jejich dětí a následně je řešit.

Příčiny delikventního chování CS dětí a mládeže jsou dále spatřovány ve způsobu trávení volného času a někdy nevyužívání nabídky volnočasových aktivit z důvodu nezájmu o organizované aktivity. Příčiny byly viděny i v nízké motivaci rodiny dítěte využívat tyto aktivity.

Téma nefunkční rodiny, která negativně působí na mládež bylo dalším tématem, který byl pojmenován v rámci oblasti prevence a bezpečnost. Příčinou rizikového jednání CS byla absence pozitivních vzorů, neadekvátní tresty rodičů vůči dětem, nebo nedůsledná výchova. Na jednání pracovní skupiny byl pojmenován jako důležitý negativní faktor také rozpad rodiny a v důsledku toho riziko zanedbávání péče o dítě - situace kdy rodina je nefunkční, což negativně ovlivňuje CS děti a mládeže a zvyšuje riziko negativních sociálně patologických jevů. Dále jsme do analýzy zahrnuli téma dluhů a zadlužení jako příčiny vzniku rizikového jednání/soc. patologických jevů CS, související s trestnou činností CS, ztrátou bydlení a dalších situací, které ohrožují bezproblémové fungování jednotlivce i rodiny ve společnosti.

Problémem se kterým se lokální aktéři při práci s CS setkávají je přenášení zodpovědnosti za řešení na instituce (škola, OSPOD a další). Příčiny byly viděny ve složitosti daných situací a v důsledku toho vysoké náročnosti pro CS aktivně řešit problémy a také ve studu za danou okolnost, situaci a následných obav ze stigmatizace.

U CS osob bez domova byla tématem nízká motivace k využití stávajících nástrojů, které sociální politika a lokální aktéři ve městě nabízí a malá vidina možnosti změnit svou životní situaci, komplikujícím faktorem změny je také již zažitý způsob života.

Neméně důležitým problémem bylo ohrožení seniorů trestnou činností, kteří ale nejsou primární CS Strategického plánu sociálního začleňování.

Hlavní problémy z hlediska majitelů aktiv (tzn. hybatelů změny)

Majiteli aktiv jsou pro oblast prevence a bezpečnost městská policie a státní policie, pro oblast práce s rodinou jsou majiteli aktiv pracovníci sociálního odboru nebo neziskového sektoru.

Hlavní problémy byly spatřovány v obtížné vymahatelnosti práva a v neefektivním ukládání finančních sankcí CS (např. pokuty). Majitelé aktivit popisovali náročnost spolupráce s rodiči dětí, které se dopouštějí protiprávního jednání. Problémy se také vztahovaly k délce, kdy dojde k řešení problémů, protože u CS dětí a mládeže může být problém dlouhodobě skrytý. První, kdo zpravidla problém odhalí, bývá škola, do které děti či mladiství docházejí.

U CS osob bez domova a osob závislých byly majiteli aktiv spatřovány problémy v nedostatečných kapacitách pro práci s CS (personálních – nedostatek kvalitních odborníků na práci s CS; finančních), také byla pojmenována potřeba provázanosti jednotlivých služeb pro konkrétní CS.

Hlavní problémy z hlediska lokálních aktérů

Za lokální aktéry v oblasti bydlení považujeme město v roli realizátora lokální politiky v oblasti prevence a bezpečnosti.

Na lokální úrovni byly pojmenovány dva základní problémy, které ve městě lokální aktéři vnímají a to nízký pocit bezpečí a sníženou toleranci mezi majoritou (většinovou společností) a minoritou (romskou menšinou).

Příčiny sníženého pocitu bezpečí byly viděny v existenci ubytoven, heren a barů ve městě, dále ve sdružování osob z řad CS na jednom místě a pohybu těchto osob pod vlivem návykových látek (vč. alkoholu). Pociť bezpečí je dále ovlivněn migrací osob bez domova přes Valašské Meziříčí a tím, že po odborné stránce není situace aktualizována a komunikována směrem k veřejnosti. Vystala také potřeba více informovat o roli majitelů aktiv (například MP) ve vztahu k řešení protiprávního jednání a jednání CS, které může být vnímáno jako rizikové, nicméně neopravňuje majitele aktiv k aktivnímu zásahu/řešení.

Neméně důležitý problém je nižší míra tolerance, která je způsobena zhoršenými mezilidskými vztahy ve společnosti obecně, příčinou jsou předsudky a stereotypy o CS. Příčinou je také nízká míra informovanosti o CS.

Oblast Zaměstnanost

Momentální míra nezaměstnanosti se mezi celkovou populací pohybuje na rekordně nízké úrovni, na začátku roku 2018 dosahovala míry 3,9%. Přestože obecně panuje nedostatek vhodné pracovní síly, ve skupině sociálně znevýhodněných a vyloučených panuje i nadále mnohonásobně vyšší míra nezaměstnanosti. Na sledovaných adresách městských bytů se úroveň registrované nezaměstnanosti pohybuje mezi 21 – 37%.

Průměrný věk uchazečů o zaměstnání ve městě dosahoval téměř 40 let a délka strávená v evidenci byla v průměru 478 dní. U 231 ze všech registrovaných (15%) byl vedený příznak exekuce – mezi uchazeči v aktivní evidenci se exekuce týkala již 21%. Cca ¾ registrovaných uchazečů o práci byli příjemci dávek hmotné nouze. V dlouhodobé nezaměstnanosti (nad 6 měsíců) setrvala mírná většina všech uchazečů v aktivní evidenci, přičemž průměrná délka evidence v této skupině dlouhodobě nezaměstnaných byla cca 4 roky.

Bezprecedentně nízká míra nezaměstnanosti vede k velké poptávce po motivované pracovní síle, kterou větší zaměstnavatelé saturují skrze agenturní zaměstnance (často ze zahraničí). Registrovaní UoZ jsou popisováni jako „nezaměstnatelní“ – mající objektivní bariéry pro výkon zaměstnání, nebo nemotivovaní (setrávající v závislosti na dávkovém systému). Překážkou k zaměstnání je často

(vedle zdravotních omezení) vysoká zadluženost a exekuční srážky ze mzdy, jejich reálná výše je demotivující (fakticky nižší, než sociální dávky/dávky HN). UoZ z romského etnika se nezřídka setkávají s rasismem během přijímacího pohovoru nebo na pracovišti, což je dále demotivuje v udržení zaměstnání (Zdroj: Vstupní analýza).

Analýza problémů a jejich příčin

Pro oblast Zaměstnanost byly členy pracovní skupiny určen jako hlavní (jádrový) problém: **Vysoký podíl osob obtížně zaměstnatelných osob ze skupiny osob nezaměstnaných.**

Cílovou skupinou označujeme osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené. Na jednáních pracovní skupiny došlo k podrobné strukturaci konkrétních cílových skupin na osoby dlouhodobě nezaměstnané, osoby dlouhodobě evidované na úřadu práce déle než 5 měsíců, osoby opakovaně nezaměstnané, osoby v hmotné nouzi a pobírající další sociální dávky, osoby po výkonu trestu odnětí svobody, osoby v předdůchodovém věku, rodiče s malými dětmi, osoby s nízkou kvalitací, osoby s kumulací hendikepů (vč. zdravotního hendikepu).

Hlavní problémy z hlediska cílové skupiny

Na straně cílové skupiny byl popsán problém nízkých pracovních kompetencí pro nabízenou práci ve městě. Příčinami jsou ztráta pracovních návyků v důsledku dlouhodobé nezaměstnanosti, nedostatečná podpora při nástupu do zaměstnání nebo nedostatečné zapracování v novém zaměstnání. Popisována byla také nabídka práce, která není adekvátní pro CS s ohledem na nemožnost flexibilního nastavení/úpravy pracovní doby. Konkrétním příkladem jsou směnné provozy. Další příčiny byly spatřovány v nízkém vzdělání a nízkých kapacitách na straně CS vyvíjet se s potřebami trhu práce nebo naopak vysoké náročnosti nabízeného zaměstnání (fyzická náročnost, psychická náročnost nabízené práce atd.). Opakovaná negativní zkušenost při hledání zaměstnání, zkušenost s diskriminací a stereotypy i např. šířenými ze strany médií jsou u CS bariérou k získání vhodného zaměstnání a snižují motivaci i sebevědomí osob nezaměstnaných, i motivaci překonávat překážky.

Další příčiny se váží k aktuálně nastavenému systému sociálních dávek a nabídky práce, která není motivační s ohledem na finanční podporu, kterou lze čerpat ze sociálního systému. K tomu se přidává negativní přístup rodiny, která i v důsledku výše zmíněného nemotivuje zejména mladého člověka z CS k nástupu do zaměstnání. Další významnou bariérou je zadluženost CS a exekuce, které jsou bariérou ke vstupu na trh práce.

Problémem je také nízká uplatnitelnost absolventů z řad CS. Příčinou je skutečnost, že nízkopříjmové rodiny využívají lokálně dostupné obory (kterých široké spektrum), což ovlivňuje rozhodnutí o středoškolském/středním odborném studiu CS. Při výběru oboru se rodiny řídí svými finančními možnostmi více nežli zájmem dítěte a jeho budoucí motivací uplatnit se v daném oboru na trhu práce. Další příčiny byly spatřovány v obavách rodičů z technicky náročnějších oborů a nedostatečných informacích, které mají rodiče při rozhodování o výběru studia svých dětí.

Hlavní problémy z hlediska majitelů aktiv (tzn. hybatelů změny)

Za majitele aktiv pro oblast zaměstnanosti považujeme zaměstnavatele, město jako zaměstnavatele a úřad práce jako zprostředkovatele zaměstnání. Také zaměstnavatelé narážejí na překážky, které pro ně zaměstnávání osob z CS představuje. Problém představuje potřeba speciální péče při zaučení a s tím spojené zvýšené náklady na zaměstnání osob z řad CS, dalšími příčinami jsou nízká kvalifikace a nízké schopnosti a dovednosti CS pro nabízenou práci. Problémem také bývá pracovní kolektiv, který může mít obavy ze vzniku problémů na pracovišti (ať už odůvodnitelné např. z důvodu

špatné pověsti pracovníka či nikoliv a ovlivněné stereotypy a předsudky ve společnosti obecně). Zaměstnavatelé také mají obavy ze zaměstnávání CS na základě vlastní nebo přenesené zkušenosti. Negativní vnímání osob odlišného etnika obecně ve společnosti také nepřispívá k ochotě zaměstnávat CS.

Hlavní problémy z hlediska lokálních aktérů

Za lokální aktéry v oblasti zaměstnanosti považujeme město a spolupracující organizace. Z pohledu lokálního byly definovány dva hlavní problémy ve vztahu k zaměstnávání CS. Prvním problémem je vysoký počet pracovních míst ve městě s náročnými pracovními podmínkami. Již výše zmíněná směnnost provozu, nemožnost úpravy pracovní doby, malá nabídka flexibilních pracovních úvazků a vysoká náročnost pracovních pozic na zdravotní stav osoby tvoří bariéru pro uplatnění CS na otevřeném trhu práce.

Druhým problémem či bariérou je vysoký podíl agenturního zaměstnávání ve městě a zaměstnávání osob mimo Valašské Meziříčí včetně cizinců (fyzická osoba, která není státním občanem České republiky) a v důsledku toho nevyužívání místní pracovní síly. Tematizovanou bariérou na jednání pracovní skupiny byla také malá spolupráce rodiny/školy/zaměstnavatele a z pohledu zaměstnavatele investice do této spolupráce nemusí být návratná, poptávka po této spolupráci směřuje zejména do specializovaných oborů.

Dluhy

S exekucí se ve Valašském Meziříčí potýká 1395 osob starších 15 let. Oproti roku 2016 přibýlo 22 osob. Celkově se podíl ve městě stále drží pod úrovní celorepublikového průměru o necelá 2,5%. Meziročně vzrostl i počet vedených exekucí o 204 na celkových 6998 exekucí, což znamená, že v průměru každý občan čelí cca 5 exekucím.

Podíl osob, které čelí více, než jedné exekuci zároveň je 73% (1018 osob), třem a více exekucím pak 60% všech exekvovaných (831 osob) a více než deseti exekucím čelí 209 osob. Z pohledu věkové struktury je 95 osob (7%) v exekuci v seniorském věku. Shrnutí těchto dat poskytuje následující tabulka č. 12.

podíl (počet) osob v exekuci	7,27% (1395)
podíl (počet) dětí a mladistvých v exekuci	0% (1)
podíl (počet) osob ve věku 18 - 29 let v exekuci	12% (167)
podíl (počet) seniorů 65+ v exekuci	7% (95)
podíl (počet) osob s více exekucemi	73% (1018)
průměrná jistina na osobu	322 630,- Kč
medián jistiny na osobu	85 953,- Kč
průměrná jistina na exekuci	64 314,- Kč

Tabulka č. 12

Zdroj: mapaezekuci.cz

V současné době prochází pouze 181 osob s trvalým bydlištěm ve Valašském Meziříčí zákonným procesem oddlužení. Vzhledem k počtu osob v exekuci je toto číslo velmi nízké a je otázkou, zda předlužení lidé nevyužívají institutu oddlužení kvůli přísným podmínkám, které nesplňují, pro nezájem o oddlužení či o této možnosti mají málo informací.

Exekuce se pravidelně objevuje v situacích/u osob, které kumulují více symptomů sociálního znevýhodnění – jedním z nich může být (dlouhodobá) nezaměstnanost. Průměr v celém městě činí cca 21% z aktivních UoZ. Adresy vykazují cca dvojnásobný nebo vyšší podíl UoZ v exekuci jsou adresy Zašovská 776 a adresa Schlattauerova. (Zdroj: Vstupní analýza)

Dluhy na nájemném v městských bytech

Specifickou oblastí jsou pohledávky vůči městu na nájemném za městské byty. V září 2017 se jednalo o celkovou pohledávku ve výši 182 000,-Kč za nájemné, z čehož cca ½ dluhu byla na adrese Zašovská 776. Z přehledu dluhů za komunální odpad na vybraných adresách je patrné, že na většině adres je dluh evidovaný téměř u většiny registrovaných poplatníků (výjimkou jsou adresy Schlattauerova 540, 541 a 577).

Podíl dlužníků kolísá mezi 19 a 59% (v průměru 42%), přičemž nástrojů dostupných k řešení dluhu je z 237 případů využito jen v necelých 9% (22)

	celkem poplatníků	evidovaný nedoplatek	schváleno oddlužení	aktivní splátkový kalendář
Zašovská 776	320	148	6	8
Jičínská 156	41	24	6	0
Schlattauerova 538	39	21		1
Schlattauerova 539	21	10	1	0
Schlattauerova 540	27	5	0	0
Schlattauerova 541	24	8	0	0
Schlattauerova 542	23	11	0	0
Schlattauerova 577	31	10	0	0

Tabulka č. 13 – přehled dluhů za komunální odpad na vybraných adresách Zdroj: finanční odbor MěÚ VM

Město při vymáhání svých pohledávek na nájemném využívá externích subjektů, které mohou na jednu stranu pomoci s efektivitou vymáhání, na stranu druhou mohou způsobit značný nárůst dluhu o náklady na vymáhání. Obec také využívá rozhodčího řízení (Zdroj: Vstupní analýza).

Oblast rodiny a zdraví

Rodina kromě toho, že je zdrojem základních společenských a kulturních hodnot a norem je také místem, kde se projevuje řada nedostatků a problémů. Ty se v kontextu Valašského Meziříčí týkají především (parametrově) odpovídajícího a dostupného bydlení, přestupkové a trestné činnosti mládeže a závislosti, nebo dostupné specializované dětské lékařské péče.

Ze vstupní analýzy vyplynulo, že na sledovaných adresách (Zašovská, Jičínská, Schlattauerova, ubytovny, Azylový dům VM) je 31 dohledových rodin a v ostatních částech města 33. Z výše uvedeno plyne vyšší koncentrace rodin s dohledem OSPOD ve sledovaných adresách. Nejčastějšími důvody k nařízení ústavní výchovy jsou výchovné problémy a nedostatečná péče rodičů. V návrhové části se opatření proto zaměřují na podporu fungování rodiny, posilování rodičovských kompetencí a podporu rodiny v krizi.

Minimálně polovinu agendy OSPOD tvoří kolizní opatrovnictví (při rozvodovém řízení soudní cestou za účasti dítěte). S trendem popsáním výše se dále pojí agenda asistovaných kontaktů (rodičům-alkoholikům, bezdomovcům, po výkonu trestu či s psychiatrickou diagnózou) a krátkodobého a dlouhodobého pěstounství.

Zdroje informací a dat o zdravotním stavu osob sociálně znevýhodněných a vyloučených nejsou konzistentní v parametrech, metodologii a neumožňují tak (ani meziroční) srovnání či predikaci trendů. Nejkonzistentnější informace (s omezeními popsanými výše) jsou dostupné o etnické skupině romského obyvatelstva. Státní zdravotní ústav udává souhrn údajů o zdraví a životním stylu pro tuto populační skupinu – jde tedy o plošné zobecnění nijak specifické pro Valašské Meziříčí: Kratší střední délka života o 10-15 let proti většinové populaci ČR, častější výskyt infekčních nemocí (např. hepatitida A, dysenterie), častější výskyt respiračních onemocnění u dětí, horší dentální zdraví, časté bolesti zubů a kazy již od dětství, horší duševní zdraví, častější výskyt afektivních poruch (deprese), častější výskyt nemocí pohybové soustavy, horší životní styl.

Ještě horší ukazatele zdraví lze předpokládat u skupiny osob bez přístřeší. Nevyhovující životní podmínky spolu s vysokou úrovní rizikového chování, zejména návykového (kuřáctví, zneužívání alkoholu a nelegálních návykových látek), vedou zákonitě k rozvoji postupně se zhoršujících poruch zdraví. Ty se bez léčby mohou v nepříznivých vnějších podmínkách, v nichž tito lidé v podstatě trvale pobývají, rychle měnit až ve stavy ohrožující život. Významně vyšší je u osob bez přístřeší i výskyt onemocnění kůže a podkožního vaziva a onemocnění dýchací soustavy, což také pramení ze způsobu života v nevyhovujících podmínkách. Dále se zde významně častěji (až 8x oproti majoritní populaci) vyskytují různé duševní nemoci vč. závažných, často nerozpoznaných, bez adekvátní léčby nebo zcela neléčených (Zdroj: Vstupní analýza Valašského Meziříčí, ASZ 2018).

Analýza problémů a jejich příčin

Za oblast rodina a zdraví byl lokálními partnery stanoven jako hlavní (jádrový problém): **Ohrožení a nedostatečné plnění přirozených funkcí rodiny.**

Členové pracovní skupiny definovali CS, přičemž vycházeli z CS ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené. Lokální partneři se shodli na CS za oblast rodina a zdraví: rodiny selhávající v přirozených funkcích rodiny, rodiče na/po mateřské dovolené, rodiče samoživitelé, rodiny s dětmi se specifickými potřebami (děti s psychiatrickou diagnózou, s výchovnými problémy, se zdravotním postižením), děti žijící mimo biologickou rodinu, v náhradní rodinné péči, rozvádějící/rozcházející se rodiče, chudé rodiny, vícegenerační rodiny.

Hlavní problémy z hlediska cílové skupiny

Na straně cílové skupiny za oblast rodiny byly definovány problémy související s nízkou socioekonomickou úrovní rodiny. Socioekonomická úroveň je způsobena nízkou úrovní příjmů, nízkou úrovní vzdělání i nízkou kvalitou bydlení. Příjmy rodiny jsou ovlivněny zadlužením rodiny a finančními problémy, nezaměstnaností a v důsledku toho dlouhodobou závislostí na sociálních dávkách. V kontextu rodiny je zásadní to, že v rodině dochází k předávání zkušeností, vzorců chování, které děti v dalším životě opakují. Dochází tedy i k předávání životních strategií, které posilují negativní vzorce chování.

Dalším pojmenovaným problémem byly nedostatečné rodičovské kompetence. Členové pracovní skupiny vyhodnotili příčiny v oblasti nedostatečných kompetencí CS v oblasti výchovy dítěte, s tím související nedostatečně stanovených hranic ve výchově dítěte. Problémem jsou nízké schopnosti rodičů být ve výchově důslední, dále omezené kapacity na straně rodičů řešit daný výchovný problém anebo byla příčina viděna v tom, že rodina prochází rozchodovým/rozvodovým obdobím, potýká se s konflikty atd. Příčinou jsou náročné životní situace, které negativně ovlivňují zázemí pro dítě, které se stává nestabilní, či v důsledku toho může docházet k zanedbávání potřeb dětí v těchto rodinách.

Dalším problémem je neochota CS řešit problémy aktivně. Příčiny byly spatřovány v popírání problémů nebo v chybějícím reálném náhledu na situaci. Rodina danou věc nevnímá jako problém, zatímco např. majitelé aktivit ano. Dalšími příčinou je například neznalost řešení dané situace, například ve spojitosti se specifickými potřebami dětí. Dále neznalost povinností plynoucích z rodičovské role nebo odlišná hodnotové orientace. Příčinou jsou dále obavy rodičů z nové situace, obavy ze stigmatizace, obavy z potřeby zvýšené péče o dítě, kterou rodič nemusí zvládnout. Svou úlohu také hrají obavy z obecně špatných zpráv, které rodiče uslyší pokud problém/danou věc začnou řešit. Problémem je také nedostatečná informovanost CS o možnostech řešení problémů. Příčiny byly viděny ne v nedostatečné nabídce služeb ale v nízké schopnosti se v nabídce zorientovat.

Za oblast zdraví na straně cílové skupiny byl určen jako hlavní problém horší zdravotní stav rodičů, dětí a dalších členů rodiny. Ten bývá zapříčiněn nízkou zdravotní gramotností, nízkou orientací CS ve zdravotnickém systému, neznalostí práv a povinností, nacházením rozporuplných informací na internetu. Nevhodný životní styl je další příčinou horšího zdravotního stavu CS. K celé situaci nepřispívají ani dlouhé čekací lhůty na vyšetření, nebo absence některých specializovaných lékařů, kteří se nacházejí daleko, zpravidla ve velkých městech, tzn. ztížená dostupnost zdravotní péče (pedopsychiatrie, zubaři, adiktolog) nebo nevhodné životní podmínky k bydlení.

Hlavní problémy z hlediska majitelů aktiv (tzn. hybatelů změny)

Pro oblast rodiny můžeme považovat kromě samotných rodičů za majitele aktiv - orgán sociálně právní ochrany dětí, sociální odbor města, ÚP, jakožto poskytovatel příspěvků (např. v rámci aktivní politiky zaměstnanosti), nepojistných a některých pojistných sociálních dávek.

Popisované problémy byly spatřovány v nedostatečných zdrojích pro práci s rodinou. Příčiny jsou spatřovány v nedostatečném finančním zajištění, personálním zajištění či administrativní zátěži, která je kladena na pracovníky. Dalšími příčinami problému je nedostatečně specifické poradenství, zejména při práci s osvojiteli. Komplikujícími faktory jsou „chroničtí stěžovatelé“. Pro majitele aktiv je práce s CS náročná, zejména u klientů, kteří nejsou motivováni ke spolupráci.

Sociální pracovníci NNO se dále potýkají s nereálným očekáváním ze strany zdravotníků. Příčinou je nízká informovanost zdravotníků o roli sociálního pracovníka ve vztahu ke klientovi. Dále jazykové bariéry a to zejména při komunikaci s cizinci a neslyšícími z řad CS ve zdravotnických zařízeních.

Pro oblast zdraví považujeme za majitele aktivit lékaře, nemocnice, krajské pobočky pojišťoven. Neziskové a další organizace poskytující sociální služby CS, ÚP jakožto zprostředkovatel příspěvků. Členové pracovní skupiny si stanovili jako problém nedostatečné kompetence CS k dodržování léčebného režimu. Majitelé aktiv se setkávají se zneužíváním zdravotního stavu CS ve prospěch příspěvků na péči, ve prospěch omlouvání absence dětí ve škole nebo ve prospěch čerpání pracovní neschopnosti rodičů. Neméně důležitým tématem bylo zneužívání pohotovostních služeb a lékařské služby první pomoci pro řešení běžných (neurgentních) zdravotních potíží.

Popsaným problémem bylo nerespektování pokynů lékařů, kdy příčinami jsou komunikační a jazykové bariéry, CS nerozumí zcela pokynům zdravotníků a na druhé straně zdravotníci neumí komunikovat s CS tak, aby sdělením porozuměli.

Hlavní problémy z hlediska lokálních aktérů

Pro oblast rodiny můžeme považovat za lokálního aktéra obec, významnou roli mají také nestátní neziskové organizace a zařízení pro práci s rodinou a dětmi. Pro oblast zdraví považujeme za lokální aktéry nositele lokální politiky, zejména obec.

Za oblast zdraví si členové pracovní skupiny určili jako významný problém chybějící specifické programy prevence pro CS, což je zapříčiněno absencí dostatečného portfolia programů výchovy podpory pro zdraví a také tím, že lokální politika se ve Valašském Meziříčí nezaměřuje specificky na CS, ale na celou populaci města. Pro oblast rodiny byl definovaným problémem nedostatek kapacit pro rodiny s dětmi z CS (pozn. nikoliv ve smyslu nedostatku sociálních služeb).

